

Guía Docente				
Datos Identificativos			2018/19	
Asignatura (*)	Literatura infantil e xuvenil e a súa didáctica		Código	652G02029
Titulación				
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	4.5
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Muriano Rodríguez, María Montserrat	Correo electrónico	montserrat.muriano@udc.es	
Profesorado	Muriano Rodríguez, María Montserrat	Correo electrónico	montserrat.muriano@udc.es	
Web	ensinardeleitando.blogspot.com.es/			
Descrición xeral	A materia está orientada a que o alumnado coñeza tanto os textos básicos da literatura infantil e xuvenil, coma as distintas formulacións didácticas que se poden aplicar a estes textos segundo os niveis e fases da educación primaria. O seu obxectivo fundamental será que o alumnado, futuros mestres e mestras, posúan os instrumentos suficientes para moverse neste terreo, sexa crítico coas propostas ofrecidas polo mercado e estea en disposición de encontrar os libros axeitados para a animación á lectura non ámbito escolar. Neste contexto a idea é que a LIX e a súa didáctica sexan o recurso educativo principal da área da linguaxe por: a) a súa capacidade de motivación, b) a relación que se establece nas súas formas e contidos entre o ámbito familiar e o escolar, c) o papel que desempeña na elaboración dunha cultura común (cos seus compañeiros e compañeiras) e propia (a lectura persoal motivada polas súas propias características), d) fomenta o desenvolvemento da competencia comunicativa, esencial na socialización escolar e xeral, e) facilita e amplía a adquisición do código escrito, esencial no proceso educativo, e f) proporciona as bases para descubrir e ampliar o acceso ao feito estético, tanto na literatura coma nas áreas asociadas (expresión corporal, musical e plástica).			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título

Comprender en qué medida os textos de LIX contribúen á formación do alumnado de Educación Primaria.	A1	B1	C6
	A2	B2	C7
	A5	B3	
	A7	B4	
	A8	B5	
	A16	B21	
	A17	B22	
	A19	B23	
	A43	B25	
	A44		
	A48		
	A52		
	A62		
	A64		
	A65		
	A67		
Coñecer e utilizar correctamente recursos de animación á lectura.	A8	B12	C3
	A16	B15	C8
	A17		
	A19		
	A44		
	A48		
	A50		
Coñecer e empregar axeitadamente a biblioteca escolar como recurso fundamental para desenvolver experiencias innovadoras no ámbito da LIX.	A17	B22	C5
	A44		C6
	A48		
	A64		
	A66		
Coñecer os textos básicos da LIX no ámbito estatal e en Galicia, así como os usos educativos que estes textos permiten.	A16	B9	C1
	A17	B10	C2
	A37	B13	
	A44		
	A45		
	A46		
	A48		
	A49		
	A50		
	A51		
Ser capaz de xestionar as propostas editoriais no ámbito da LIX, ou de elaborar as súas propias propostas alternativas.	A16	B7	C5
	A17	B8	C6
	A19	B11	
	A44	B14	
	A48	B22	
		B24	

Ser capaz de contribuir con eficacia á Educación Literaria do alumnado de Primaria.	A8 A16 A17 A19 A44 A45 A46 A48 A63	B12	C7
Coñecer e aplicar adecuadamente o marco lexislativo vixente no ámbito do ensino-aprendizaxe da literatura na educación primaria.	A5 A8 A10 A16 A37 A44 A45 A48 A52	B15	
Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e o papel que a LIX ten neste.	A44 A47 A63		
Ser capaz de introducir a perspectiva da educación para o desenvolvemento nas propostas de animación á lectura desenvolvidas nas aulas combinando, deste xeito, o carácter lúdico e de goce que a lectura debe proporcionar, xunto cunha actitude crítica e comprometida coa realidade que nos rodea.	A14 A16 A17 A23 A44 A45 A46	B1 B4 B5 B15 B18 B19 B22	C1 C3 C5
	A14 A16 A17 A23 A44 A45 A46	B1 B4 B5 B15 B18 B19 B22	C1 C3 C5

Contidos	
Temas	Subtemas
1. A literatura infantil e xuvenil (LIX): puntos de vista e evolución.	1.1. Para que serve a literatura? A función formativa da LIX. 1.2. Panorama da LIX. Principais autores e obras clásicos. 1.3. Evolución da LIX de ámbito estatal.
2. A animación á lectura en educación primaria.	2.1. A Educación Literaria no currículo. 2.2. Da imaxe ao texto. Criterios de selección para a mediación lectora. 2.3. A animación á lectura nas bibliotecas 2.4. As TIC ao servizo da animación á lectura. Propostas didácticas.
3. Correntes fundamentais da LIX na actualidade.	3.1. Panorama da LIX de ámbito estatal. 3.2. Panorama da LIX galega. 3.3. Principais tendencias: innovación e interdisciplinariedade.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Obradoiro	A7 A10 A16 A19 A37 A44 A45 A46 A49 A51 A64 B1 B2 B3 B4 B5 B10 B13 B14 B15 C2 C8	6.5	1.5	8
Sesión maxistral	A1 A2 A5 A8 A14 A23 A43 A44 A45 A47 A48 A52 A62 A63 A66 A67 B3 B12 B15 B18 B19 B21 B22 C5 C6 C7	18	24	42
Lecturas	A44 A46 A50 A65 B1 B3 B4	4	12	16
Proba mixta	A44 A45 A46 A48 A52 B2 B3 B8 B9 B23 B24 C1	2.5	0	2.5
Portafolios do alumno	A1 A5 A8 A17 A19 A37 A44 A45 A46 A47 A48 A50 A52 A65 B1 B3 B5 B7 B8 B9 B11 B12 B14 B15 B25 C1 C3	0	40	40
Atención personalizada		4	0	4
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Participación activa nos distintos obradoiros programados na aula, así como as programadas fóra desta. Levarase un control de asistencia que será imprescindible para optar á avaliación desta parte da materia. Así mesmo, as actividades desenvolvidas nos Obradoiros poderán tamén ser avaliadas a partir de textos escritos solicitados ao alumnado sobre os contidos traballados nestes.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia por parte do profesorado.
Lecturas	Lectura de fragmentos ou obras seleccionadas de literatura infantil e xuvenil, así como de textos, de recoñecido prestixio científico, especializados en didáctica da literatura infantil e xuvenil, en animación á lectura e en educación literaria en termos xerais.
Proba mixta	Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas. En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Ademais, en canto preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.
Portafolios do alumno	Desenvolvemento dun traballo individual ou en grupo (en función do alumnado matriculado na materia) sobre un tema traballado nas clases interactivas. Terase en conta a capacidade para seleccionar fontes bibliográficas de calidade, así como a capacidade para elaborar un discurso sintético, claro e correcto do punto de vista expresivo.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Sesión maxistral	A atención personalizada terá lugar durante o horario programado de titorías.
Lecturas	Durante as sesións interactivas o profesorado contestará a todas as dúbidas que poidan xurdir durante a realización das tarefas programadas na aula.
Portafolios do alumno	Para a realización do portafolios tamén se poderá asistir ao horario de titorías programado. Así mesmo, programarase algunha sesión na aula para resolución de dúbidas ou explicación dos contidos e formato dos portafolios.
Obradoiro	Estas medidas serán aplicábeis, tanto ao alumnado que asista regularmente ás aulas como para aquel que teña dispensa académica.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba mixta	A44 A45 A46 A48 A52 B2 B3 B8 B9 B23 B24 C1	Computa o 40% da avaliación.	40
Portafolios do alumno	A1 A5 A8 A17 A19 A37 A44 A45 A46 A47 A48 A50 A52 A65 B1 B3 B5 B7 B8 B9 B11 B12 B14 B15 B25 C1 C3	Computa o 40 % da avaliación	40
Obradoiro	A7 A10 A16 A19 A37 A44 A45 A46 A49 A51 A64 B1 B2 B3 B4 B5 B10 B13 B14 B15 C2 C8	Computa o 20% da avaliación.	20

Observacións avaliación
-Para aprobar a materia será necesario superar todas as partes, en calquera das dúas oportunidades, polo que será necesario obter no mínimo o 50% da puntuación en cada unha delas. Na segunda oportunidade o alumnado só repetirá as partes suspensas e manterá a nota daquelas que fosen superadas. -A avaliación do alumnado que non asiste regularmente ás aulas (ben por recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, ben por ausentarse en máis dun 20% no caso do alumnado que carece de exención) será feita na súa totalidade con base na proba mixta tanto na primeira como na segunda oportunidade,e ademais poderá ser diferente á que se propoña para a modalidade en que esta é só unha parte. Recoméndase os envíos dos traballos telematicamente e, de non ser posible, non utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

Fontes de información

Bibliografía básica

Álvarez Angulo, T. (2010). Competencias básicas en escritura. Barcelona: Octaedro. Ballester, J. (2015). La formación lectora y literaria. Barcelona: Graó. Blake, Q. (2010). 1001 libros infantiles que hay que leer antes de crecer. Barcelona: Grijalbo. Borda Crespo, I. (2002). Literatura Infantil y Juvenil. Teoría y didáctica. Granada: GEU. Bravo Villasante, C. (1988). Historia y Antología de la Literatura Infantil Universal. Valladolid: Miñón. Brottman, M. (2018). Contra la lectura. Barcelona: Blackie Books. Butiñá, J., Muñoz Cáliz, B. e Llorente Javaloyes, A. (2002). Guía de teatro infantil y juvenil. Madrid: Asociación Española de Amigos del Libro Infantil y Juvenil. Calvino, Í. (1992). ¿Por qué leer los clásicos? Barcelona: Tusquets. Cerillo, P., Larrañaga, E. e Yubero, S. (2002). Libros, lectores y mediadores. La formación de los hábitos lectores como proceso de aprendizaje. Cuenca: UCLM. Colomer, T. (1998). La formación del lector literario. Narrativa infantil y juvenil actual. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Colomer, T. (2005): Andar entre libros. La lectura literaria en la escuela. México: Fondo de Cultura Económica. 4.ª reimpresión 2014. Colomer, T. (dir.) (2002). Siete llaves para valorar las historias infantiles. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Colomer, T. (2010). Introducción a la literatura infantil y juvenil actual. Madrid: Síntesis. Couto Piñeiro, X., Lamapereira López, A. & Vieites García, M. F. (1992). Práctica teatral na escola. Vigo: Ir Indo. Colomer, T. (2010). La evolución de la literatura infantil y juvenil en España. Bookbird, 1. Recuperado de https://www.ibby.org/fileadmin/template/main/bookbird_specialissue/BB_Spanish_July_Art2_Castellano_Rev.7-07.pdf

Durban Roca, G. (2010). La biblioteca escolar, hoy: un recurso estratégico para el centro. Barcelona: Graó. García Padrino, J. (2003). Formas y colores: la ilustración infantil en España. Cuenca: Universidad Castilla-La Mancha. Garralón, A. (2001). Historia portátil de la literatura infantil. Madrid: Anaya. Jiménez Fernández, C. (2015). Didáctica de la Literatura en Educación Primaria. Madrid: Unir Editorial. Jover, G. (2007): Un mundo por leer. Barcelona: Octaedro. Jover, G. (coord.ª) (2009). Sentirse raro. Miradas sobre la adolescencia. Málaga: Junta de Andalucía. Recuperado de <https://www.juntadeandalucia.es/educacion/webportal/abaco-Lage>

Fernández, J. J. (2013). Bibliotecas escolares, lectura y educación. Barcelona: Octaedro. Mendoza Fillola, A. (2004). La educación literaria. Bases para la formación de la competencia lecto-literaria lectora. Málaga: Aljibe. Mendoza Fillola, A. (coord.) (2012). Leer hipertextos: la formación del lector literario. Barcelona: Octaedro. Mera Herbello, H. (2010). Unha década de literatura infantil e xuvenil en galego. Cangas do Morrazo: Morgante. Mínguez López, X. (2011). Hacia una definición de la literatura infantil y juvenil y sus ámbitos de estudio. En Núñez, M.ª P.; Rienda, J. (eds.). La investigación en didáctica de la lengua y la literatura. Granada: SEDLL. Muriano Rodríguez, M. M. (2018). "O cofre dos libros?: unha proposta de ensino-aprendizaxe de Literatura Infantil e Xuvenil a través de Twitter. En E. de la Torre Fernández (ed.) (2018). Contextos universitarios transformadores: retos e ideas innovadoras. II Xornadas de Innovación Docente. Cufie. Universidade da Coruña, pp. 81-100. DOI capítulo: <https://doi.org/10.17979/spudc.9788497496780.081>

Neira Cruz, X.A. (2004). 105 anos de literatura infantil e xuvenil en galego. Grial, XLII, 107-113. Pena Presas, Montse. (2018). Feminismos e literatura infantil e xuvenil en Galicia. Santiago de Compostela: Edicións Laiovento. Pennac, D. (2006). Como una novela. Madrid: Anagrama. Revista Galega de Educación (2010). As bibliotecas Escolares (monográfico). 48. Rodari, G. (2013). Introducción á arte de contar historias. Gramática da fantasía. Pontevedra: Kalandraga. Roig Rechou, B. A. e Neira Rodríguez, M. (coords.) (2011). O álbum na literatura infantil e xuvenil (2000-2010). Vigo: Xerais. Roig Rechou, B. A. (2015). Historia da Literatura Infantil e Xuvenil Galega. Vigo: Xerais. Roig Rechou, B. A. (2011). A literatura infantil e xuvenil galega no século XXI. Seis claves para "entendela mellor". Alicante: Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes. Recuperado de [https://www.cervantesvirtual.com/obr/Tejerina, I. \(1994\). Dramatización y teatro infantil. Madrid: Siglo Veintiuno. Xunta de Galicia \(2016\). A lectura, unha chave de futuro. Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria. Recuperado de \[https://www.cultura.gal/sites/default/files/guia_lecturachavedefuturo_def.pdf\]\(https://www.cultura.gal/sites/default/files/guia_lecturachavedefuturo_def.pdf\)](https://www.cervantesvirtual.com/obr/Tejerina, I. (1994). Dramatización y teatro infantil. Madrid: Siglo Veintiuno. Xunta de Galicia (2016). A lectura, unha chave de futuro. Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria. Recuperado de https://www.cultura.gal/sites/default/files/guia_lecturachavedefuturo_def.pdf)

Bibliografía complementaria	Anatarambana.Literatura infantil. [Blog]. Recuperado de http://anatarambana.blogspot.com.es/Blog das Bibliotecas escolares deGalicia [Blog]. Recuperado de https://www.bne.es/permalink/bdcfa61a-3831-11e0-80cd-0018fe323fc3.htmlCentro Virtual Miguel deCervantes. Biblioteca de literatura infantil y juvenil. Recuperado de http://www.cervantesvirtual.com/seccion/bibinfantil/Cuadernos de literaturainfantil y juvenil. Recuperado de https://www.revistaclij.com/Criaturas. Revista dixitalde literatura infantil e xuvenil. Recuperado de https://www.criaturas.gal/Doval Porto, I. e García García, Ch. (2017). Guía de estilo APA, 6ª edición. Elaborado pola Biblioteca da Facultade de Ciencias da Educación da Universidade da Coruña. A Coruña: Universidade da Coruña. Recuperado de http://www.educacion.udc.es/biblioteca/userfiles/Normas%20APAguia%20da%20biblioteca%202017.pdfEnsinar deleitando. Blogue deMontse Muriano Rodríguez sobre didáctica da lingua e a literatura [Blog]. Recuperadode https://ensinardeleitando.blogspot.com.es/Fraga, A. M. (coord.) (2017). Librosinfantís e xuvenís de Galicia 2017. Santiago de Compostela: Xunta deGalicia. Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria.Recuperado de https://www.cultura.gal/sites/default/files/documents/publicacion/libros_infantis_e_xuvenis_de_galicia_2017.pdfGarcía -Fernández, A. e García Teijeiro, A. Versos e aloumiños. Blog-revista. Recuperado de http://garciateijeiro.blogspot.com/International Board onBooks for Young People. Recuperado de https://www.ibby.org/Literatil. Reseñas de LiteraturaInfantil y Juvenil. [Blog]. Recuperado de https://literatil.com/Muriano Rodríguez, M. Conta da docente na rede social Instagram para uso académico: @montsemurianorMuriano Rodríguez, M. Conta da docente na rede social Twitter para uso académico: @montsemrPizca de Papel. Webespecializada en Literatura infantil y juvenil.Recuperado de http://elblogdepizcadepapel.blogspot.com.es/Revista Babar.Recuperado de https://revistababar.com/web/
------------------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua castelán e a súa didáctica/652G02010

Lingua e literatura galega e a súa didáctica/652G02013

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías